

آماده باشی

آمریکا در ۲۰:۳۰ یکشنبه چند منطقه در ایران را مورد تعرض قرار داد. ساعاتی پس از این رویداد سیاه پاسداران در بیانیه‌ای وعده داد ایران به زودی به این نقض حاکمیت ملی خود واکنش نشان خواهد داد. رئیس جمهوری نیز در جلسه هیأت دولت حمله آمریکا به تأسیسات هسته‌ای را به شدت محکوم کرد و آن را نشانه آشکار از نقض اصلی واشنگتن در اقدامات خصمانه رژیم صهیونیستی دانست. گروه‌های سیاسی، دیپلماسی و بین الملل «ایران» در گفت‌وگو با اساتید، کارشناسان و فعالان سیاسی تلاش کردند ابعاد مختلف این تجاوز را مورد بررسی و ارزیابی قرار دهند.

دیپلماسی تلفنی رئیس جمهوری با مکرون، مودی و شریف

سیاست‌های جنگ طلبانه آمریکا و رژیم صهیونیستی کند. رئیس جمهوری ایران در این تماس‌ها بار دیگر بر پایبندی تهران به صلح و گفت‌وگو در چهارچوب حقوق بین الملل تأکید و در عین حال هشدار داد که ملت ایران هیچ‌گاه تسلیم منطق جنگ و قانون جنگل نخواهد شد.

بین المللی از حقوق ملت ایران دفاع خواهیم کرد و آماده ایفای نقش در کاهش تنش ها هستیم .

این رایزنی‌های تلفنی بخشی از تلاش‌های گسترده دیپلماتیک ایران است تا با تبیین ابعاد تجاوز صورت گرفته، افکار عمومی جهان را متوجه پیامدهای خطرناک

زورگویی‌ها سکوت نخواهد کرد. مودی نیز در پاسخ، ضمن ابراز نگرانی عمیق از تحولات، بر ضرورت حل اختلافات از مسیر دیپلماتیک تأکید و آمادگی هند برای کمک به توقف درگیری‌ها را اعلام کرد.

امنیت منطقه: گروگان سیاست‌های آمریکا و اسرائیل
پزشکیان در تماس با نخست‌وزیر پاکستان نیز حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران را نقض آشکار حقوق بین الملل دانست و تصریح کرد: «آمریکا و اسرائیل با این اقدام تلاش دارند منطقه را ناامن نگه دارند و منابع کشورهای اسلامی را به یغما ببرند.» او بر موضع اصولی ایران در دفاع از تمامیت ارضی و حق مشروع ملت تأکید کرد و افزود: «ما آغازگر جنگ نیستیم، اما پاسخ قاطع به متجاوز خواهیم داد.» شهباز شریف هم ضمن محکومیت شدید حملات، همبستگی کامل پاکستان با ایران را اعلام کرد و گفت: «ما در مجامع

است: اگر شما در چنین شرایطی بودید، چه می‌کردید؟ آمریکا باید پاسخ تجاوز خود را دریافت کند.» او تأکید کرد که اقدام نظامی آمریکا در میانه مذاکرات هسته‌ای، نشانه‌ای آشکار از بی‌صداقی و تهی بودن ادعاهای واشنگتن درباره صلح و گفت‌وگو است. پزشکیان خاطرنشان کرد: «ما هیچ جنگی را آغاز نکرده‌ایم، اما در برابر تجاوز، از حقوق خود دفاع خواهیم کرد.»

تجاوز به ایران، بی‌پایگی شعارهای آمریکا
در تماس تلفنی با نخست‌وزیر هند، رئیس جمهوری کشورمان با اشاره به ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران، حمله به تأسیسات هسته‌ای کشور را عملی غیرقانونی و محکوم خواند. او افزود: «این اقدام، نماد آشکار دروغ‌پردازی آمریکا

و اسرائیل درباره صلح و امنیت است.» پزشکیان یادآور شد که ایران همچنان بر تعامل و گفت‌وگو پایبند است، اما در برابر

در ساعات حساس پس از تجاوز نظامی ایالات متحده و اسرائیل به تأسیسات هسته‌ای ایران، مسعود پزشکیان، رئیس جمهوری کشورمان با آغاز دور تازه‌ای از رایزنی‌های دیپلماتیک، تلاش کرد صدای اعتراض ملت ایران را به گوش سران منطقه و جهان برساند.

پزشکیان در پاسخ به تماس‌های جداگانه امانوئل مکرون رئیس جمهوری فرانسه، نارتندرا مودی نخست‌وزیر هند و شهباز شریف نخست‌وزیر پاکستان، ضمن محکومیت صریح حملات، بر حق مشروع ایران در دفاع از خود تأکید کرد و از رهبران جهان خواست در برابر نقض آشکار حقوق بین‌الملل سکوت نکنند.

آمریکا باید پاسخ بگیرد
رئیس جمهوری ایران در تماس تلفنی با همتای فرانسوی خود، در پاسخ به درخواست مکرون برای خویشتنداری تهران، گفت: «آمریکا به ما حمله کرده

یادداشت

محدودیت اختیار جنگی ترامپ نزاع نهادهی میان قانون اساسی و قدرت اجرایی

فرشید فرحناکian
وکیل دادگستری

اقدام رئیس جمهوری آمریکا علیه ایران موجی از واکنش‌ها در واشنگتن را به دنبال داشته است. شماری از سناتورهای برجسته دموکرات در کنگره آمریکا طرح‌هایی برای محدودسازی اختیارات رئیس جمهوری این کشور در استفاده از نیروی نظامی ارائه کردند. این طرح‌ها که به ابتکار سناتورهای چون «برنی سندرز» (No War Against Iran Act) با حمایت دموکرات‌هایی مانند سناتور «الیزابت وارن»، «تیم کین» (War Powers Resolution) و «توماس مسی»؛ نماینده جمهوری خواه، مطرح شده‌اند، در اصل واکنشی به ورود آمریکا به یک درگیری مستقیم در حمایت از اسرائیل است؛ سناریویی که هم از منظر حقوق داخلی ایالات متحده و هم از منظر پیامدهای ژئوپلیتیکی، به‌شدت بحث‌برانگیز است. سناتور کین؛ عضو کمیته‌های نیروهای مسلح و روابط خارجی سنا، تأکید کرده که جنگ با ایران؛ مگر در موارد ضروری برای دفاع از آمریکا، به نفع امنیت ملی نیست. توماس مسی در «ایکس» اعلام کرد: «این جنگ ما نیست، حتی اگر بود، کنگره باید طبق قانون اساسی تصمیم بگیرد. این تلاش دوحزبی نشان‌دهنده نگرانی از تشدید تنش‌ها در منطقه و تمایل به محدود کردن اقدامات یک‌جانبه رئیس جمهوری است.»

طرح «ممنوعیت جنگ با ایران» ارائه‌شده برنی سندرز به‌صراحت تخصیص بودجه فدرال برای اقدام نظامی علیه ایران را منوط به تصویب رسمی کنگره می‌داند. این تلاش بر پایه بخش هشتم از اصل اول از قانون اساسی آمریکا و قانون اختیارات جنگی ۱۹۷۳ (War Powers Resolution) استوار است که حق اعلان جنگ را به کنگره واگذار می‌کند. در مخالفت، برخی جمهوری خواهان؛ مانند «میچ مک‌کانل»، این طرح‌ها را مغایر با همین قانون اختیارات جنگی می‌دانند. زیرا معتقدند این قانون برای جلوگیری از استقرار طولانی‌مدت نیروها طراحی شده، نه محدود کردن اقدامات دفاعی سریع.

در میان همین ابهامات، رؤسای جمهوری آمریکا در چند دهه گذشته بارها از این چهارچوب عبور کرده و با سوءاستفاده از خلأهای قانونی و فضای روانی «اضطرار» با استناد به مفاهیمی نظیر «دفاع پیش‌دستانه» یا «حفاظت از منافع ملی» وارد مداخلات نظامی شده‌اند. ترو سدرار سلیمانی در سال ۲۰۲۰ یکی از بارزترین نمونه‌های این رویکرد بود که بدون مجوز کنگره انجام شد و در عمل، مرزهای قانونی و سیاسی تصمیم‌گیری درباره جنگ را تضعیف کرد.

اقدام نظامی آمریکا علیه ایران، بی‌تردید با پاسخ متقابل دفاعی ایران روبه‌رو خواهد شد. توانمندی‌های دفاعی، ابزارهای نامتقارن و شبکه‌های منطقه‌ای ایران، عرصه درگیری را صرفاً به مرزهای ایران محدود نخواهند کرد.

از این منظر، مخالفت بخش‌هایی از کنگره با تصمیمات نظامی یک‌جانبه، نه تنها جنبه‌ای حقوقی دارد بلکه ناشی از محاسبه‌ای راهبردی در حوزه منافع ملی آمریکاست. تجربه جنگ‌های بی‌پایان در عراق و افغانستان، همراه با هزینه‌های اقتصادی، روانی و حیثیتی آن، همچنان در حافظه سیاسی آمریکا زنده است.

گرچه طرح‌های ارائه‌شده در کنگره ممکن است با سد مخالفت جمهوری خواهان یا ونوی احتمالی رئیس جمهوری مواجه شوند؛ اما نفس این تلاش‌ها حامل یک پیام مهم است: در واشنگتن نیز همه صداها جنگ طلب نیستند و مایل به عبور از منطق «جنگ به مثابه سیاست» نیستند. وجود جریان‌های منتقد مداخله‌گرایی نظامی، فرصت بالقوه‌ای برای تهران است تا در کنار سیاست مقاومت فعال، از ظرفیت‌های دیپلماسی چندجانبه نیز بهره گیرد و تلاش برای جلوگیری از اجماع نظامی علیه خود را تقویت کند.

سرنوشت جانی‌ها

و ترامپ، افرادی هستند که از جنگ فرار کرده‌اند. ترامپ در طول جنگ ویتنام به دلیل ادعای خوار استخوانی در پاشنه هایش از خدمت سربازی معاف شد و نتانیا‌هو در طول جنگ لبنان درخواست مرخصی از خدمت کرد و در ایالات متحده باقی ماند و از ۱۹۸۴ تا ۱۹۸۸ به عنوان سفیر رژیم در ایالات متحده فعالیت کرد. ونقطه‌وصل سوم شیفتگی عجیب این دویه قدرت است. نتانیا‌هو تقریباً سی سال پیش برای اولین بار به قدرت رسید و در این مدت هجده سال نخست‌وزیر رژیم اشغالگر بوده است و ترامپ هم که دیدید برای کسب قدرت در سال ۲۰۲۰ در ایالات متحده به بلوایی به پا کرد و حالا هم برای دور سوم خود از سال ۲۰۲۸ به آن سو برنامه می‌ریزد. دانستن این نکات چه کمکی به ما می‌کند؟ دشمن را می‌شناساند. ما گرفتار دو مفسد اقتصادی، دو بزدل از مشارکت در جنگ و دو قدرت طلب هستیم که بیش از هر چیز به سود خود فکر می‌کنند؛ به برند شخصی خود؛ به اینکه بخواهند در قدرت بمانند. معادله البته این است که غرب و اسرائیل نمی‌توانند ایران قوی را بپذیرند ولی این هم هست که مادرگیرد و جانی شده ایم که برای اینکه به هدف خود برسند هر کاری می‌کنند که هر دوی این افراد، در وهله اول به دنبال سود اقتصادی خود هستند. اولین تجربه کاری نتانیا‌هو در حوالی سی سالگی در یک گروه مشاوره مالی در بوستون آمریکا بود و در آنجا با میت رامنی دوست شد؛ جمهوری خواه شناخته شده‌ای که نامزد شکست خورده انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در سال ۲۰۱۲ بود. ترامپ هم که فرزند یک دلال یا بسازنبروش املاک در آمریکاست. اما نکته مهم این است که هیچ یک از این فعالیت‌ها، فعالیت‌های سالم اقتصادی نیست. هم نتانیا‌هو و هم ترامپ پرورنده‌های متعدد فساد اقتصادی در کشور خود دارند. نقطه وصل دیگر این است که هر دوی آنان یعنی نتانیا‌هو

مصطفی آراتی
دبیر ایران اتلایان

عکسی که مندا ل نگان، عکاس خبرگزاری فرانسه، در اسفند ۱۳۹۶ از ترامپ و نتانیا‌هو در کاخ سفید و زیر آفتاب ملایم آخر زمستان پایتخت آمریکا گرفته است؛ این روزها معنای دیگری دارد. آخرین روزهایی بود که ایالات متحده در توافق هسته‌ای یا برجام مانده بود و نتانیا‌هو تمام تلاش هایش را می‌کرد که آمریکا از توافق خارج شود. آمریکا تقریباً سه ماه بعد (در اردیبهشت ۱۳۹۷) به این خواسته جامه عمل پوشاند؛ آن هم بعد از آنکه بنیامین نتانیا‌هو در فروردین آن سال، در یک شوی رسانه‌ای مدعی سرقت اسناد هسته‌ای ایران شد. هشت سال بعد از آن روزها، حالا باز هم ائتلاف شوم این دو در پیرانه سری (ترامپ ۷۹ و نتانیا‌هو ۷۵ سال دارد) باعث ضرباتی به برنامه هسته‌ای ایران شده است. اما شاید سؤال مهم این باشد که چه چیز این دورا به هم وصل می‌کند؟ زندگی نتانیا‌هو و ترامپ سه نقطه اشتراک جدی دارد. نقطه اول این است که هر دوی این افراد، در وهله اول به دنبال سود اقتصادی خود هستند. اولین تجربه کاری نتانیا‌هو در حوالی سی سالگی در یک گروه مشاوره مالی در بوستون آمریکا بود و در آنجا با میت رامنی دوست شد؛ جمهوری خواه شناخته شده‌ای که نامزد شکست خورده انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در سال ۲۰۱۲ بود. ترامپ هم که فرزند یک دلال یا بسازنبروش املاک در آمریکاست. اما نکته مهم این است که هیچ یک از این فعالیت‌ها، فعالیت‌های سالم اقتصادی نیست. هم نتانیا‌هو و هم ترامپ پرورنده‌های متعدد فساد اقتصادی در کشور خود دارند. نقطه وصل دیگر این است که هر دوی آنان یعنی نتانیا‌هو

